

Bańska Bystrzyca

Śladami historii

UKRYTE W PRZYLEGŁYCH ULICZKACH...

16 W willi Dominika Skuteckého zbudowanej pod koniec XIX wieku w stylu neorenesansowym prezentowana jest twórczość jednego z najważniejszych przedstawicieli realizmu w malarstwie przełomu XIX i XX wieku w Europie Środkowej – Dominika Skuteckého.

www.ssgbb.sk

17 Pomnik Słowackiego Powstania Narodowego – budowla o majestatycznej architekturze i niezwykłym wyglądzie ukończona w 1969 roku mieści (jakby schowane w niej) Muzeum Słowackiego Powstania Narodowego. Na terenie przyległym do pomnika z pewnością nie ominiecie Państwo ekspozycji ciężkiego wyposażenia bojowego i zobaczycie wojskowy samolot z czasów II wojny światowej. www.muzeumsnp.sk

18 „Župný dom“ – okazały obiekt powstał dzięki barokowej przebudowie dokonanej w drugiej połowie XVIII wieku, przez połączenie dwóch pierwotnie renesansowych budynków. W przeszłości był siedzibą tzw. zvolenskiej żupy (województwa), a obecnie mieści Państwową Bibliotekę Nukową oraz Muzeum Literackie i Muzyczne. www.svkbb.eu

19 Kościół św. Elżbiety zbudowano w 1303 roku jako część miejskiego szpitala dla chorych i zniezdolnionych górników. Wielokrotnie go przebudowywano i w 1877 roku rozbudowano w stylu nowogotyckim. Obraz św. Elżbiety znajdujący się w ołtarzu jest dziełem Jozefa Murgaša /1864-1929/, księdza rzymskokatolickiego, wynalazcy i pioniera radiotelegrafii.

20 Dom Bethlena jest znany z tego, że w 1620 roku zasiadał tu węgierski sejm, który wybrał siedmiogrodzkiego księcia Gabriela Bethlena na króla Węgier. Obecnie jest siedzibą Galerii Środkowosłowackiej, która regularnie gości różne wystawy, przeważnie sztuki nowoczesnej i współczesnej.

www.ssgbb.sk

Centrum Informacji Miasta Bańska Bystrzyca
Námestie SNP 1, Bańska Bystrzyca – budynek ratusza
Informacja: +421 48 415 50 85, +421 907 846 555
ic@banskabystrica.sk, www.icbb.sk

„Nie dokonano korekty językowej i stylistycznej tekstu.”

visit
BANSKÁ BYSTRICA

16 WILLA DOMINIKA SKUTECKÉHO

17 POMNIK SŁOWACKIEGO POWSTANIA NARODOWEGO

18 „ŽUPNÝ DOM“

20 DOM BETHLENA

NÁMESTIE SNP

O Bańskiej Bystrzycy: Nieprzerwane zasiedlenie terenów obecnej Bańskiej Bystrzycy, która leży na obu brzegach rzeki Hron sięga czasów prehistorycznych. Już mieszkańcy słowiańskiej osady Bystrzyca zajmowali się powierzchniowym wydobyciem rud. Dzięki rosnącemu bogactwu znaczenie osady wzrosło na tyle, że w 1255 roku król węgierski Bela IV podniósł ją do rangi miasta, któremu udzielił licznych przywilejów. Złotym okresem historii Bańskiej Bystrzycy był XV i XVI wiek, kiedy działała tu odnośząca sukcesy spółka miedziana Thurzo i Fuggera. Ważnym rozdziałem historii najnowszej miasta było Słowackie Powstanie Narodowe w 1944 roku, kiedy Bańska Bystrzyca stała się centrum antyfaszystowskiego ruchu oporu.

Radzimy:
zwieździe Bańską Bystrzycę z przewodnikiem!
Centrum Informacji Miasta
Bańska Bystrzyca,
Nám. SNP 1, Bańska Bystrzyca
+421 48 415 50 85
+421 907 846 555
ic@banskabystrica.sk
www.icbb.sk

DOMINANTY PLACU SŁOWACKIEGO POWSTANIA NARODOWEGO (NÁMESTIA SNP)

- 1 Wieża zegarowa** z XVI wieku stoi w górnej części placu. Ze znajdującego się na wysokości 20 m obęsca wieży rozciąga się panoramiczny widok na korony okolicznych masywów górskich, na plac oraz pobliskie ulice. Na wieżę, która dzięki nachyleniu o 68 cm otrzymała przydomek „krzywa”, wchodzi się pokonując 101 schodów.
- 2 Kolumna maryjna**, stojąca na wielokątnej podstawie została ustawiona na placu w 1719 roku i stanowiła wyraz wdzięczności za koniec epidemii. Umieszczona jest na niej rzeźba Maryi Panny o wysokości 245 cm, autor dzieła jest nieznany.
- 3 Czarny obelisk** pochodzi z 1945 roku i został ustawiony ku czci żołnierzy radzieckich i rumuńskich poległych podczas wyzwolenia Bańskiej Bystrzycy w czasie II wojny światowej.
- 4 Kamienna fontanna** o wyjątkowym wyglądzie umożliwia w czasie sezonu letniego nie tylko przyjemne odświeżenie się, ale także daje radość z doznań muzycznych.

5 BARBAKAN

6 KOŚCIÓŁ WNIĘBOWZIĘCIA NMP

7 DOM MACIEJA

4 FONTANNA

ŚREDNIOWIECZNE PERŁY NA TERENACH ZAMKOWYCH

- 5 Barbakan** – został zbudowany nad fosą w 1512 roku, otaczał wieżę miejską i bronił dawnego wejścia na tereny zamkowe. Obecnie w jego pomieszczeniach znajduje się stylowa kawiarnia i restauracja.
- 6 Kościół Wniebowzięcia NMP** z XIII wieku jest najstarszą budowlą na terenie miasta. Skrywa perły sztuki gotyckiej, takie jak pochodzący z warsztatu mistrza Pawła z Lewoczy ołtarz w kaplicy św. Barbary i rzeźbę przedstawiającą Jezusa na Górze Oliwnej, którą umieszczono we wnęce znajdującej się w południowej fasadzie kościoła.

- 7 Dom Macieja** z drugiej połowy XV wieku jest ciekawy między innymi dlatego, że stanowi część sąsiadującej z nim baszty górniczej i ze względu na umieszczony na fasadzie budynku-herb króla Macieja Korwina. Obecnie znajduje się w nim Muzeum Środkowosłowackie. www.stredoslovenskemuzeum.sk

- 8 Budynek zwany Pretoria** zbudowano około 1500 roku. W przeszłości pełnił funkcję ratusza. Obecnie jest jednym z obiektów wystawowych Galerii Środkowosłowackiej. www.ssgbb.sk

NA RYNKU BAŃSKOBYSTRZYCKIM

- 9 Kościół św. Franciszka Ksawerego** z początku XVIII wieku jest już od ponad 200 lat świątynią katedralną biskupa bańskobystrzyckiego. Plan katedry nawiązuje do jezuickiego kościoła Il Gesu w Rzymie. Katedra przeszła całościową renowację w 2001 roku.

- 10 Budynek ratusza** powstał w XV wieku przez połączenie dwóch samodzielnych domów gotyckich i prawie przez ćwierć tysiąclecia służył jako siedziba urzędu miejskiego. Zachowało się w nim wiele wartościowych elementów: przepiękny neobarokowy żyrandol,

9 KOŚCIÓŁ ŚW. FRANCISZKA KSAWEREGO

10 RATUSZ

11 DOM THURZO

13 DOM BENICKÉHO

oryginalne drzwi z uwiecznionym na nich rokiem 1698, cenne freski i sklepienia. Obecnie mieści się w nim Centrum Informacji Miasta Bańska Bystrzyca. www.icbb.sk

- 11 Dom Thurzo**, w przeszłości siedziba spółki handlowej Thurzo i Fuggera jest znany dzięki swojej fasadzie ozdobionej renesansowymi sgraffiti oraz tzw. „zielonej sali” z cennymi zdobieniami - freskami. Obecnie mieszczą się w nim ekspozycje Muzeum Środkowosłowackiego. www.stredoslovenskemuzeum.sk

- 12 Kammerhof** – w dawnej siedzibie izby górniczej z pewnością mieszkał król Maciej Korwin podczas swoich pobytów w Bańskiej Bystrzycy w XV wieku oraz synowie Marii II Teresy podczas wizyty w mieście w 1764 roku. W 1913 roku budynek odnowiono i przebudowano na potrzeby Zarządu Lasów Republiki Słowackiej.

- 13 Dom Benického** zaciekawia otwartą loggią z arkadami, z sześcioma łukami wspartymi na kamiennych kolumnach owiniętych winoroślą. Polecił go zbudować Tomáš Benický. Inny właściciel domu – Ladislav Szentiványi – kazał nad portalem wejściowym osadzić swój herb, przy którym przedstawiono stojących górników w strojach z epoki.

- 14 Pałac Biskupi** – barokowo-klasycyzyczna, reprezentacyjna rezydencja biskupów z centralnie położonym podwórzem została po wielkim pożarze w 1783 roku odnowiona przez Františka Berchtolda, pierwszego bańskobystrzyckiego biskupa.

- 15 Dom Ebnera** z początku XVII wieku, swój charakterystyczny wygląd zawdzięcza wykuszowi wykonanemu przez rzeźbiarza Jána Weinhardta ze Spiskich Włoch (Spišských Vlachov) swój charakterystyczny wygląd. Płaskorzeźby z figurami na dekoracjach umieszczonych pod parapetami przedstawiają motywy biblijne i antyczne.